Herodes entra en escena i rellisca amb la sang de Narraboth i un calfred el recorre, és un mal senyal. El tetrarca mira lascivament la seva fillastra davant l'oposició de la seva esposa i mare de la jove, Heròdies mentre que Jochanaan retreu la classe de matrimoni que té aquesta amb el seu cunyat i que l'incest ho empudega tot. Heròdies demana a Herodes que faci callar el profeta, però aquest li tem i ella es burla de la feblesa del seu marit. Un grup de jueus i de natzarens discuteixen sobre la naturalesa de Déu i el seu suposat fill Jesucrist.

Herodes demana Salomé que balli per ell (*Tanz für mich, Salome*), aquesta es nega indolent. El tetrarca li diu que li donarà qualsevol cosa que desitgi, diners joies o fins i tot la meitat del seu regne. La jove princesa després de moltes negatives demana el cap del profeta en una safata d'argent davant el riure maliciós d'Heròdies i la mirada aterrida d'Herodes que haurà de complir la seva promesa.

Salomé balla la Dansa dels set vels, punt sense retorn cap a la fatal resolució dels esdeveniments. Quan acaba, immediatament demana el seu trofeu. Heròdies no para de riure perversament.

Herodes tracta de fer canviar d'opinió la seva fillastra, però ni les joies, animals exòtics ni els vel sagrat de Temple faran que desisteixi de la seva obsessió. Herodes desesperat i pressionat per la seva esposa i la seva fillastra accepta finalment.

El moment de l'execució no es veu en escena, però si que la podem deduir al escoltar la música amb motius del profeta i el seu caràcter dramàtic. Salomé espera mentre parla de la seva obsessió, moment en el que veiem com un personatge que era una adolescent que es distreia a palau és ara una dona embogida per l'amor no correspost, el desig sexual i un ambient familiar insuportable.

Un guàrdia porta el cap de Jochanaan en una safata d'argent i li ho entrega a Salomé (*Ich habe deinem Mund geküsst*). Aquesta declara el seu amor al cap exsangüe i besa finalment el profeta davant la mirada estupefacta i aterrida d'Herodes. Aquest ordena entre crits la mort de Salomé i els soldats acaben amb la seva vida

PROPERAMENT

Òpera a la fresca

Divendres, 23 de juliol i divendres, 3 de setembre a les 21 h Plaça porxada del Cèntric Espai Cultural

Viu l'Òpera! SALOMÉ, de Richard Strauss

Divendres, 28 de maig a les 17.30 h. Auditori del Cèntric

Òpera en 1 acte. Cantada en alemany. Duració aproximada 122 min Enregistrada al 2018 en el Festival de Salzburg

EQUIP CREATIU

Director musical Franz Welser-Möst
Director d'escena Romeo Castellucci
Escenografia Romeo Castellucci
Vestuari Romeo Castellucci
Il·luminació Romeo Castellucci
Diseño de vídeo Henning Kasten
Il·luminació Martin Gebhardt

EQUIP ARTÍSTIC

Herodes John Daszak
Heròdíes Anna Maria Chiuri
Salomé Asmik Grigorian
Jochanaan Gábor Bretz
Narraboth Julian Prégardien
Page / Esclavo Avery Amereau
Primer jueu Matthäus Schmidlechner

Seguon jueu Mathias Frey Tercer jueu Patrick Vogel Quart jueu Cinquè nazaré Primer nazaré Segon Nazaré Capadocio Primer soldat Jörg Schneider David Steffens Tilmann Rönnebeck Paweł Trojak Neven Crni**ć** Henning von Schulman Dashon Burton

Segon soldat

Amb la col·laboració de

PRESENTACIÓ

Les dues cares de la moneda, la dualitat de les pulsions humanes, Eros i Thanatos com a déus de l'amor i la mort. Aquesta visió freudiana influirà a Richard Strauss en la seva tasca de composició d'una de les seves òperes més brillants com és *Salome*, que s'estrenaria en 1905.

Estem a principis del segle XX i el post-romanticisme serà un moviment que començarà a defallir. Les músiques associades a l'impressionisme, com les Debussy i Ravel, l'expressionisme, el verisme i els diferents nacionalismes, com ara el rus o el txec, diversificaran el ventall d'estils i corrents musicals mentre que la vella Europa s'enfila cap a la primera gran guerra del segle.

Salome, juntament amb Elektra (1909), conformen la parella d'òperes d'Strauss classificada com expressionistes o de l'època fosca. Amb elles i seguint els passos que marcaria Wagner amb el seu Tristany i Isolda, Strauss explora els camps de l'atonalisme i la politonailitat, desdibuixant així les fronteres del que havia estat un cànon al llarg de més de tres segles a la música occidental. Més tard però, Strauss tornaria a l'estètica més tradicional amb una altra obra mestra com és Der Rosenkavalier (El cavaller de la rosa) que s'estrenaria en 1911, el mateix any que un tal Stravinsky faria el propi amb el ballet Petrushka.

El llibret és fidel a l'obra d'Òscar Wilde quasi paraula a paraula, i Strauss hi afegirà la fantàstica "dansa dels set vels" com a nexe connector entre les dues parts en les que podem dividir l'obra, que està formada per un acte únic.

Salome ens conta com aquestes pulsions primigènies, l'Eros i el Thanatos, són tant autèntiques com perilloses per nosaltres mateixos i els que ens envolten. La princesa fillastra d'Herodes Antipas i filla d'Heròdies es debatrà entre el despertar sexual i la seva atracció cap al misteriós profeta Jochanaan, combinada amb l'apetit destructiu que l'empenya a demanar la mort del seu objecte de desig. La lluita interna de les forces de l'amor i la mort són presents en un personatge de molt difícil interpretació, que conjuga les exigències vocals que podem trobar a les Brünhilde o Isolda wagnerianes amb el retrat psicològic d'una adolescent de setze anys com era la princesa, per no parlar de la exigència de ser una consumada ballarina, fet que en moltes ocasions es resol amb la inclusió de una professional de la dansa, encara que noms com Karita

Mattila, Catherine Malfitano o Maria Ewing han optat per ballar també.

Amb una orquestra enorme, Strauss perfilarà uns personatges plens de matisos, utilitzant els *Leitmotiven* (com abans ho havia fet Wagner) per il·lustrar encara més l'acció i donarnos informació del que pensen i senten els protagonistes. Les tensions entre Herodes i Heròdies, el desig incestuós del padrastre cap a Salomé, l'obsessió malaltissa de la jove amb Jochaanan, tot està magistralment acompanyat i potenciat amb una música evocadora amb colors exòtics i una intensitat dramàtica com poques.

Un altre element primordial dins *Salome* serà el simbolisme, moviment propugnat per escriptors de la talla de Baudelaire, Verlaine o Rimbaud. La lluna és el personatge que acompanyarà tota l'acció i els colors blanc i vermell són representatius de la puresa i innocència així com de la luxúria i el desig de destrucció respectivament.

Estem doncs, davant d'una òpera que no deixa indiferent ningú i que des de la seva polèmica estrena a Dresde en 1905 no ha perdut ni un bri de la seva exuberant bellesa. Una petita joia, mostra destil·lada del geni compositiu d'Strauss sumada a la personal i sempre punyent aproximació de Wilde a la història bíblica de la princesa d'Idumea i Sant Joan el Baptista.

SALOMÉ

ACTE I

L'acció transcorre a la terrassa del palau d'Herodes Antipas, tetrarca de Perea i Galilea. La lluna brilla plena i ho presideix tot.

Narraboth, un jove capità, mira la bella princesa Salomé de la qual està enamorat, com també un patge d'Herodes que se'l mira decebut. Des d'un racó de la gran terrassa prové una veu que no és altra que la de Jochanaan, el profeta que causa la por d'Herodes, i que està empresonat a una fosca cisterna.

Quan Salomé escolta a Jochanaan maleir a la seva mare, la jove sent la curiositat imperiosa de veure qui és aquest profeta. Salomé, utilitzant les seves arts, aconsegueix que Narraboth porti Jocahanaan davant d'ella, desobeint les ordres d'Herodes.

Jochanaan surt i comença a maleir els dos dirigents, i malgrat això, Salomé comença a sentir un desig irrefrenable cap al baptista, lloant la seva pell, els seus cabells, la seva boca. Li demana un petó, però el profeta la rebutja. Narraboth veient l'escena es suïcida, entenen que mai no tindrà el favor de la jove. Jochanaan proclama la seva fe en Déu i com ell és l'únic salvador.